

Friday 7 June 2013 – Afternoon

A2 GCE GUJARATI

F884/01 Listening, Reading and Writing 2

SPECIAL SHEET

Duration: 2 hours 45 minutes

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

- This Special Sheet is for use with Section B and C.

INFORMATION FOR CANDIDATES

- This document consists of **8** pages. Any blank pages are indicated.

INSTRUCTION TO EXAMS OFFICER/INVIGILATOR

- Do not send this insert for marking; it should be retained in the centre or recycled. Please contact OCR Copyright should you wish to re-use this document.

Section B: Reading and Writing

સવાલ ૩ થી ૭

સવાલ ૩ થી ૭માં બધા જ સવાલો એક જ લેખ “ગુજરાતના તહેવારો અને ઉત્સવો” પર આધારિત છે.

ગુજરાતના તહેવારો અને ઉત્સવો

- ૧ તહેવારો મનુષ્યના રોજિંદા જીવનમાં અનેરો રંગ પૂરે છે. ઉત્સવોની ધાર્મિક વિધિઓને કારણે આપણી પ્રભુ પ્રત્યેની આસ્થા વધે છે. સામાજિક તહેવારો સમાજના સભ્યોની એકતા વધારે છે અને રાષ્ટ્રીય તહેવારો આબાલવૃદ્ધ સૌમાં રાષ્ટ્રભક્તિની ભાવના ભરે છે. ઋતુઓના તહેવારો આપણને પ્રકૃતિની વિશાળતા વિશે જાગૃત કરીને પર્યાવરણનું રક્ષણ કરવાની પ્રેરણા આપે છે. આમ તહેવારોમાં આપણે આપણી સંસ્કૃતિનું જતન કરવાનો પ્રયત્ન કરીએ છીએ.
- ૨ ગુજરાતના તહેવારોમાં સૌ સાથે મળીને આનંદ કરે છે તેથી સૌનાં તન-મન તાજગી અનુભવે છે. આ ઉપરાંત ઉત્સવ દરમિયાન સમાજને, દેશને અને પર્યાવરણને લાભ થાય તેવી અનેક પ્રવૃત્તિઓ કરવામાં આવે છે. અંગકસરતના ખેલોના પ્રદર્શન માટે તૈયારી કરીને યુવાનો પોતાનું સ્વાસ્થ્ય સુધારે છે. લોકો નાના મોટા પ્રવાસો દ્વારા પ્રકૃતિ સૌંદર્ય માણીને મનના તણાવને દૂર કરે છે. ધનિક લોકો આ દિવસોમાં ગરીબોને ભોજન-કપડાં, પશુને ઘાસચારો અને પંખીને ચણ આપવાનું ચૂકતા નથી.
- ૩ ગુજરાતના તહેવારો રાજ્યના વ્યવસાયો માટે પણ લાભ લાવે છે. તહેવારોની તૈયારીમાં થતાં સાફસુફી, રંગરોગાન કે શણગાર જેવી પ્રવૃત્તિઓમાં ગુજરાતના કારીગરોને પૂરતાં કામકાજ મળી રહે છે. દિવાળી પર કપડાં અને વાસણની દુકાનો ગ્રાહકોથી છલકાતી હોય છે તો રમઝાન મહિનામાં લોકો ખજૂર ખરીદવા પડાપડી કરે છે. તે ઉપરાંત વારતહેવારે યોજવામાં આવતા મેળાઓમાં કેટલાય નાનામોટા વ્યપારીઓ લોકોને મોજમજા કરાવીને સારી કમાણી કરી લે છે. મકરસંક્રાંતિના પતંગ ઉત્સવે તો ગુજરાતને વિશ્વભરમાં પ્રખ્યાત કર્યું છે.
- ૪ જો કે, તહેવારોના સમયે દુકાનદારો માલના ભાવ એટલા ઊંચા કરી દે છે કે ઓછી આવાકવાળા લોકોને ખરીદી કરવાનું પોસાતું નથી. મધ્યમ વર્ગના લોકો દેખાદેખીને કારણે વધારે પડતી ખરીદી કરીને પછી પૈસાની તાણ અનુભવે છે. દિવાળીના તહેવારમાં ફોડવામાં આવતા ફટાકડા બધે ધુમાડો પ્રસરાવે છે. ક્યારેક ભેટોની લેણદેણને કારણે આ મોટા તહેવાર વખતે સંબંધીઓમાં મનદુખ થાય છે. નવરાત્રિ દરમિયાન યુવતીઓ ખૂબ ઊંચા ભાવે છેલ્લામાં છેલ્લી ફેશનના કપડાં ખરીદવા એકબીજા સાથે હરીફાઈ કરે છે. અડધું શરીર ખુલ્લું રહે તેવા પહેરવેશ પહેરીને ગરબે ધૂમતી યુવતીઓ યુવાનોની છેડતીનો વિષય બને છે. આમ છતાં, તહેવારોની ઊજવણીઓમાં લોકો રીતરિવાજોને જાળવે છે, કારીગરોને કમાવાની તકો મળે છે અને દેશમાં એકતાની ભાવના પ્રસરે છે એ કેટલું સરસ છે.

સવાલ ૮ થી ૧૧

સવાલ ૮ થી ૧૧માં બધા જ સવાલો એક જ લેખ “ઇન્ટરનેટ – એક વરદાન?” પર આધારિત છે.

નીચે આપેલો લેખ વાંચો.

તમારું કામ સહેલું કરવા માટે નીચેના લેખની નકલ ‘ઇન્સર્ટ શીટ’ પર આપી છે.

ઇન્ટરનેટ – એક વરદાન?

- ૧ સંદેશવ્યવહારના વિકાસનો ઇતિહાસ ખૂબ રસપ્રદ છે. પથ્થરયુગમાં મનુષ્ય ફક્ત ચાલીને એકબીજાને સંદેશા પહોંચાડતો. જેમ જેમ સમાજનો વિકાસ થતો ગયો તેમ તેમ સંદેશવ્યવહારનો પણ વિકાસ થતો રહ્યો. ટપાલ અને ટેલિફોનની સેવાઓ દ્વારા લોકો વર્ષોથી એકબીજાનો સંપર્ક કરતા રહ્યા છે. અત્યારે ઇન્ટરનેટનો ઉપયોગ ઠેર ઠેર થઈ રહ્યો છે.
- ૨ કમ્પ્યુટરની આ સેવા છેલ્લાં વીસ-પચીસ વર્ષનો ટેકનોલોજીનો એક આશ્ચર્યકારક વિકાસ છે અને અત્યારે તો ઇન્ટરનેટ આપણામાંથી ઘણાના જીવનનો મહત્વનો ભાગ બની ચૂક્યું છે. એણે આખા જગતને આપણી આંગળીઓને ટેરવે મૂકી દીધું છે અને સાથે સાથે તે દુનિયાના કોઈ પણ ભાગના લોકો માટે હળવામળવાની જગા બની ગયું છે. આ સુવિધા વાપરવા માટે આપણી પાસે કોઈ યોગ્ય યંત્ર અને ‘ઇન્ટરનેટ સર્વિસ પ્રોવાઈડર’ હોવાં જરૂરી છે. પછી તો આપણે થોડીક જ સેકન્ડોમાં દુનિયાને બીજે છેડે કોઈનો પણ સંપર્ક કરી શકીએ છીએ.
- ૩ ઇન્ટરનેટનું મુખ્ય લક્ષ્ય સંદેશવ્યવહારને સુધારવાનું હતું અને એમાં ઇન્ટરનેટ આપણી અપેક્ષાઓથી કયાંય આગળ નીકળી ગયું છે. આપણે ‘ગૂગલ’ કે ‘યાહુ’ જેવી સેવાઓ વાપરીને કોઈ પણ વિષય વિશે વિગતો મેળવી શકીએ છીએ. વિદ્યાર્થીઓ નિશાળના કામ માટે ઇન્ટરનેટ પર શોધખોળ કરતા રહે છે. ‘ચેટ રૂમ’માં રસિક જનો સાથે વાતચીત કરવાથી માંડીને પોતાને માટે જીવનસાથી શોધવા માટે ઇન્ટરનેટનો ઉપયોગ દિવસે દિવસે વધતો જાય છે. માલ-સામાનની ખરીદી પણ ઇન્ટરનેટ દ્વારા કરી શકાય છે.
- ૪ ઇન્ટરનેટ વાપરવાનું એટલું રોમાંચક છે કે ફક્ત કલાક માટે વાપરવાનું નક્કી કરીએ તો પણ ત્રણ ચાર કલાક સહેલાઈથી નીકળી જાય છે. આપણો સમય બગડે છે અને બેઠાડુ બની જવાને કારણે આપણી તંદુરસ્તીને હાનિ પહોંચે છે. જો ગુંડા લોકોને આપણી અંગત માહિતી મળી જાય તો તેઓ આપણા બેંકના ખાતામાંથી પૈસા ચોરી લે છે. ભોળા લોકો પોતાની અંગત માહિતી આપવાની વિનંતીઓનો જવાબ આપીને અથવા તેમના કમ્પ્યુટરને હુમલાઓ સામે ખોલીને છેતરાઈ શકે છે. કમ્પ્યુટરના ‘વાઈરસ હુમલા’ આપણી ‘હાર્ડ ડિસ્ક’ને ખોટકાવી નાખે છે અને પછી બધી માહિતી પાછી મેળવતાં નાકે દમ આવી જાય છે. ઇન્ટરનેટ પર આવતી અમુક માહિતી બાળકોના કુમળા મનને ખરાબ કરે છે. તેમ છતાં, આપણે સુરક્ષાની સલાહનું કાળજીપૂર્વક પાલન કરીએ તો ઇન્ટરનેટ ખરેખર એક વરદાન સમાન છે.

Section C: Writing

નીચેના સવાલોમાંથી એક ચૂંટો. ગુજરાતીમાં એક નિબંધ લખો. તમારે ઓછામાં ઓછા ૨૫૦ શબ્દો લખવા જોઈએ. તમે ૪૦૦થી વધારે શબ્દો ન લખો તેવી ભલામણ અમે કરીએ છીએ.

તમે તમારા નિબંધમાં જે દાખલા અને માહિતી આપો તે ગુજરાતી દેશો અથવા ગુજરાતી સમાજને જ લગતા હોવા જોઈએ.

ગુજરાતી (દેશ) અથવા ગુજરાતી (વિશેષણ), એ શબ્દો ગુજરાતી ભાષા બોલાતી હોય એવા કોઈ પણ દેશને લાગુ પડે છે.

સવાલો ખાસ પાના પર પણ છાપેલા છે.

સવાલ ૧૨ સમાજ: એકતા અને અલગતા

“ગુજરાતી સમાજના હિન્દુ, મુસલમાન, જૈન, ખ્રિસ્તી અને પારસી લોકો એકબીજાની સાથે હળીમળીને રહે છે.” તમે આ નિવેદન સાથે સહમત થાઓ છો? આડોશ-પાડોશ, વ્યાપાર, રાજકારણ, ધર્મસ્થાનો વગેરેને લગતા દાખલા આપીને તમારા અભિપ્રાયોનું સમર્થન કરો.

સવાલ ૧૩ સમાજ: બેકારી

તમારા સમાજ માટે એક લેખ લખો. લેખમાં સમજાવો કે ગુજરાતી લોકોમાં પણ બેકારી વધી રહી છે તેમ છતાં બેકાર બનેલા લોકોએ નિરાશ ન થવું જોઈએ. લોકો કેવી રીતે આ મુશ્કેલીમાંથી પાર ઊતરી શકે છે તે વિશેના તમે જોયેલા ઉપાયોનું સૂચન કરો દા. ત. તેઓ નાના નાના કામ કરી લે છે, નાના નાના ધંધા શરૂ કરે છે અને એકબીજાને સાથ આપે છે.

સવાલ ૧૪ પર્યાવરણ: વસ્તુઓનો પુનઃઉપયોગ

“ગુજરાતીઓ તો વર્ષોથી કાગળ, કપડાં અને ઘરની બીજી વસ્તુઓને ફરી ફરીને ઉપયોગમાં લેતા રહ્યા છે.” તમે આ નિવેદન સાથે સહમત થાઓ છો? દાખલા આપીને તમારા અભિપ્રાયનું સમર્થન કરો.

સવાલ ૧૫ પર્યાવરણ: પ્રદૂષણ

તમારા સમાજના સામયિક માટે ગુજરાતીઓ અને પ્રદૂષણ સંબંધિત એક લેખ લખો. લેખમાં, ગુજરાતી ભાઈ-બહેનો તેમના જીવનમાં કચરો, હવા, પાણી વગેરેનું પ્રદૂષણ ઓછું કરવા શું શું કરી શકે એ વિશે સૂચનો આપો અને તેનાથી થતા ફાયદા વિશે લખો.

સવાલ ૧૬ વિજ્ઞાન અને પ્રૌદ્યોગિક વિજ્ઞાન: તબીબી પ્રગતિ

“બ્રિટનના ઘણા બધા દર્દીઓ તેમની તબીબી સારવાર માટે ગુજરાતના અમદાવાદ જેવાં શહેરો તરફ વળ્યા છે.” આનાં કારણો સમજાવો. તમારો શો અભિપ્રાય છે?

સવાલ ૧૭ વિજ્ઞાન અને પ્રૌદ્યોગિક વિજ્ઞાન: વિજ્ઞાનનો વિકાસ

“આધુનિક સાધનોને કારણે ગુજરાતી રસોડાનો ચહેરો બદલી ગયો છે.” - એ વિષય પર તમે ભાષણ આપવાના છો. તમારા ભાષણ માટે, પારંપારિક સાધનોની જગ્યા કયાં સાધનોએ લઈ લીધી છે, ખાવાનાની તૈયારી કરવાની અને તેને રાંધવાની રીતોમાં કયા ફેરફારો થયા છે અને આ સારું થયું છે કે ખરાબ તેનું વર્ણન કરો.

સવાલ ૧૮ સંસ્કૃતિ: સાહિત્ય અને કળા

“યુ.કે.ના ગુજરાતી લોકોને ગુજરાતના ઉત્તમ સાહિત્યમાં રસ પડતો નથી.” તમે આ વાત સાથે સહમત થાઓ છો? તમારાં કારણો આપો.

સવાલ ૧૯ સંસ્કૃતિ: ઈતિહાસ અને વારસો

તમારા સમાજના પ્રમુખને એક પત્ર લખો. પત્રમાં, શિક્ષણની આધુનિક રીતો વાપરીને ગુજરાતી બાળકોમાં ધર્મ, રીતરિવાજ અને પરંપરાઓની જાણકારી જાળવી રાખવા શું શું કરવું જોઈએ અને આ શા માટે જરૂરી છે તે વિશે સમજાવો.

BLANK PAGE

Copyright Information

OCR is committed to seeking permission to reproduce all third-party content that it uses in its assessment materials. OCR has attempted to identify and contact all copyright holders whose work is used in this paper. To avoid the issue of disclosure of answer-related information to candidates, all copyright acknowledgements are reproduced in the OCR Copyright Acknowledgements Booklet. This is produced for each series of examinations and is freely available to download from our public website (www.ocr.org.uk) after the live examination series.

If OCR has unwittingly failed to correctly acknowledge or clear any third-party content in this assessment material, OCR will be happy to correct its mistake at the earliest possible opportunity.

For queries or further information please contact the Copyright Team, First Floor, 9 Hills Road, Cambridge CB2 1GE.

OCR is part of the Cambridge Assessment Group; Cambridge Assessment is the brand name of University of Cambridge Local Examinations Syndicate (UCLES), which is itself a department of the University of Cambridge.